

Joan Baptista Claret i Llobet va néixer a Cardona l'any 1903. De ben jove es traslladà a Manresa i aviat començà a destacar-se com a un gran intel·lectual preocupat per la doble opressió —nacional i social— que patia la classe obrera del nostre país. Començà a escriure a "El Pla de Bages", quan aquest era un diari nacionalista i progressista i fou el primer director de "El Dia", òrgan republicà i d'esquerra, que aparegué l'1 de desembre de 1929 i en el qual publicaria articles de gran interès sobre temàtica política i cultural. "La seva ploma vibrant, incisiva i documentada, la tònica de diari civilitzat que va donar a "El Dia" i el seu esquerranisme a tota prova són prou garanties del seu fervor revolucionari" deia un editorial del mateix diari —quan ell ja no n'era director— amb motiu d'una conferència seva.

Secretari de l'alcalde Prunés

Les seves inquietuds polítiques portaren Joan B. Claret a fundar la delegació a Manresa

El diari "El Dia" donant compte d'una conferència de Joan B. Claret pronunciada al Teatre Conservatori el 6-11-1933, quan ja era secretari del governador civil de Girona

de la Unió Socialista de Catalunya, de la qual seria elegit secretari general. Visqué intensament l'ambient pre-democràtic de l'any 30, que culminà l'abril del 31 amb la proclamació de la República. Quan Joan Selves deixà l'alcaldia per accedir al seu escó de Congrés de Diputats, el nou alcalde, Lluís Prunés, volgué Claret de secretari particular i el confirmà en el càrrec quan fou nomenat governador civil de Girona, prova de la confiança que li tenia. Claret aniria després a Barcelona, on residiria definitivament.

Quan Claret parti cap a Girona, Joaquim Amat i Piniella li dedicà aquestes ratlles: "El meu car amic Lluís Prunés,

nomenat governador de Girona, en abandonar-nos, arrossega amb ell un dels homes més responsables de casa nostra: J.B. Claret. En Claret és aquell home que en la secretaria de l'Alcaldia ha portat una càrrega quasi tan feixuga com la d'en Prunés sense dir un sol mot. No ha volgut sortir ni per un moment de l'animitat més absolut. La seva modestia potser ha fet difícil la valoració de l'obra ingent per ell realitzada. Però jo veig en aquest home l'exemplaritat feta persona, puc ponderar-vos el seu criteri fred, especulatiu de les coses i la seva executòria plena de consciència i d'elevació intel·lectual".

De les preguntes que per escrit vam adreçar al Sr. Joan B. Claret, només ens en respongué algunes, la majoria relacionades amb el diari "El dia". Heus aquí les seves respostes:

"El dia", Escola de periodisme

—Durant quan temps va ser director del diari "El dia"?

—La meua elecció com a director d'El dia es confon amb la data que es va tenir la pensada de fer un diari "republicà d'esquerra". En vaig ésser, per tant, des del primer dia —desembre del 1929— fins que, proclamada la República i elegit alcalde en Lluís Prunés, em varen demanar d'ésser-ne secretari particular. Per preservar la independència política del diari, vaig deixar la direcció en bones mans: Joaquim Amat Piniella, el qual, quan després, al seu torn, va ésser nomenat secretari de l'alcalde Marcet, va seguir el mateix camí i va deixar la direcció a mans d'altres: Josep Font, Antoni Invers, Marcel·lí Font...

—Expliqui'ns breument com "funcionava" el diari?

—En aquells temps fer un diari local era una bona escola de periodisme. Tant fèiem una necrològica de compromís —les esqueles mortuòries eren

la millor font d'ingressos— que un editorial sobre política internacional. Fora del director, que cobrava una misèria, les altres col·laboracions eren generoses i espontànies. La informació es captava al carrer i als centres oficials com sempre. Les noves de darrera hora ens venien cada tarda per telèfon des de Barcelona. Les tises i la goma treballaven de valent.

—Quina importància tenia la censura o l'auto-censura durant el període pre-republicà?

—La censura era variable, d'acord amb el tarannà polític. Unes vegades la feien a la Caserna del Carme; altres a l'Ajuntament. En el primer cas, era fàcil passar clandestinitats entre ratlles. En el segon cas, com que el censor era l'amic Balet, per endavant ja sabíem fins on podíem arribar sense comprometre'l. D'auto-censura, res. Per això, quan va caure la dictadura teníem pendents dos processos a la jurisdicció militar.

—Què ens pot dir del Consell d'Orientació i Administració del diari?

—El Consell era integrat per representants de tots els partits

Fou el primer director del diari "El Dia" i morí

Joan B. Claret, intel·lectual catalanista i

A principis d'any moria a Barcelona Joan Baptista Claret i Llobet, un dels intel·lectuals més lúcids que tingué Manresa durant el primer temps de la República. Claret havia estat el primer director de "El Dia", el secretari general de la Unió Socialista de Catalunya a Manresa i el secretari particular del Sr. Lluís Prunés quan fou alcalde de Manresa i governador civil de Girona.

tual".

El Franquisme esclafador

Joan B. Claret fou també un

bon conferenciant. Les seves dissertacions. (pronunciades "amb una paraula precisa, neta, fonamentada —una manifestació del nou ordre din-

"El Dia", vist pel seu

i tendències polítiques d'esquerra; des de federals i exlerrouxistes a Acció Catalana. Mai la direcció del diari no va tenir cap problema amb el Consell. En recordo uns noms: Antoni Esteve, Joan Selves, Antoni Ribas, Isidre Costa, Marian Rius, Espinalt...

"Els amics de "El dia"

—Què ens podeu dir de l'Associació "Amics de «El dia»? Quines funcions tenia?

—Els "Amics de «El dia»" eren uns amics que es limitaven a fer propaganda a favor del nou diari i a pagar un preu de subscripció més elevat; si la subscripció mensual valia, crec, tres pessetes, ells —generosament— pagaven un duro. D'entre ells era elegit el Consell d'Administració.

—Quines col·laboracions hi fèieu vós?

—En un diari comarcal d'aquell temps, el director havia de fer de tot, com he dit. Però comptava amb excel·lents col·laboradors, que signaven o no. Em plau de recordar-ne alguns: Vicenç Prat, Antoni In-

vers, Amat Piniella, Ferran Planes, Antoni Ribas, Josep M. Planes, Martí-Farreras, Josep Font i molts d'altres.

—Quina era la situació econòmica del diari?

—El diari se sostenia —amb penes i treballs— de la venda, de les subscripcions, de «Els Amics», de la publicitat i de les esqueles mortuòries. I també de la paciència que tenia l'impressor en Boixeda, que de vegades no podia cobrar ni el paper.

1.000 exemplars de tiratge

—Quin tiratge tenia el diari aproximadament?

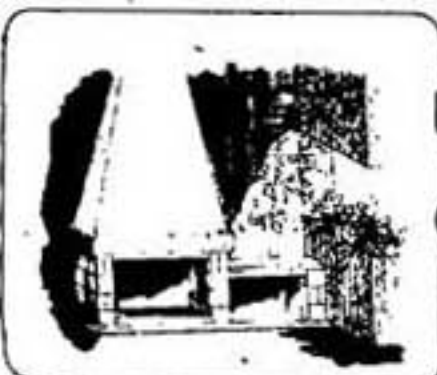
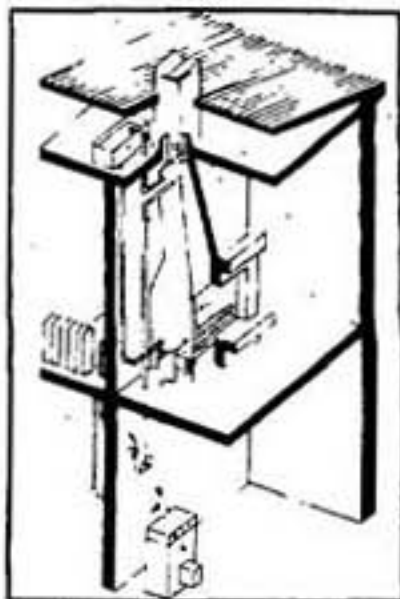
—Em sembla recordar que el tiratge era d'uns mil exemplars de mitjana. Era el de més difusió. Cal tenir en compte que en aquell temps a Manresa sortien quatre —i de vegades cinc— diaris de la tarda. Més que a Barcelona i a Madrid. En bé o en mal? Em decanto a creure que era una mala cosa.

—Què recordeu de la vosta etapa de redactor de «El Pla de Bages»?

NO LLENCI LES CALORIES DE LA SEVA LLAR PER LA XEMENEIA APROFITI-LES!

POLIFOC

LI OFEREIX EL MILLOR SISTEMA PER RECUPERAR-LES I ESCALFAR LA SEVA CASA

MITJANÇANT LA CALEFACCIÓ CENTRAL

EXPOSICIÓ:

POLIFOC

Ctra. de Berga, 106 - Tèl. 839 03 01 - 839 09 73 - NAVÀS

patufet

TOT PER A L'INFANT

Saclosa, 15 - Tèl. 873 37 83 MANRESA

a Barcelona a principis d'any

lucidíssim, socialista

Conscients del gavadal de coneixements que el Sr. Claret tenia sobre la Manresa d'aquella època, fa uns 4 anys vam escriure-li per tal de mantenir-hi una llarga entrevista, però ell, en una amable carta que pel seu interès reproduïm en aquestes pàgines, refusà de parlar d'aquell temps i respongué només algunes preguntes que li havíem fet, la majoria relacionades amb el seu "estimat" diari "El Dia".

tre l'oratoria—") anaven sempre adreçades als obrers i acostumava a fer servir un llenguatge planer i assequible a tothom. Parlava de la República, del

significat del Primer de Maig, de la necessitat d'unificar les forces socialistes... D'altra banda, els articles que anaven publicant a "El Dia" ens dei-

xen entreveure amb força la seva personalitat: ens trobem amb un intel·lectual madur, sincer, amb uns coneixements immensos sobre cultura general i política mundial i amb una gran preocupació per la societat del seu temps.

El franquisme esclafà les il·lusions, els projectes, les iniciatives de tots aquells intel·lectuals i polítics que s'havien mantingut fidels al nostre país. En Joan B. Claret fou un dels que li va tocar patir aquells llarguíssims anys de dictadura havent de contemplar com la barbàrie intentava d'ensorrar la nostra cultura i el nostre país i com condemnava tots aquells intel·lectuals al silenci i a la postració.

Seria imperdonable que ara nosaltres no recordéssim i no valorizéssim prou el treball que van fer i les conseqüències que van haver de patir homes de la talla intel·lectual de Joan B. Claret.

JOAQUIM ALOY I BOSCH

Joan B. Claret, en una foto retrospectiva

Un silenci massa llarg

A primers d'octubre del 1980 vam escriure al Sr. Joan B. Claret i li vam plantejar la possibilitat de fer-li una entrevista per a Regió 7. Crèiem que d'aquesta manera podríem iniciar una sèrie de contactes amb l'objectiu de tenir més informació sobre els primers anys de la República a Manresa. Ell era un testimoni molt valuós ja que havia estat el primer director d'El dia i el secretari particular de l'alcalde Prunés i, per tant, coneixia molt bé el període comprès entre el 1929 i el 1932. Perquè tingués una idea de quins eren exactament els nostres propòsits li adjuntàrem un primer qüestionari que ens pensàvem que podria servir de pòrtic a una llarga sèrie de converses que podien ser molt fructíferes. Però ell ens respongué amb una carta que hem cregut que tenia prou interès com per ser reproduïda i que, com veureu, no necessita cap comentari.

primer director

—Quan en Josep M^a. Planes va aixecar el vol cap a Barcelona, em va demanar de cobrir el seu lloc de redactor a "El Pla de Bages" on vaig fer l'aprenentatge de periodista. El diari era de dretes, conservador i catòlic, i de la Lliga; però era, llavors, força liberal i combatiu contra la dictadura. N'era propietari en Joan Selves i director Francesc Farreras i Duran. Malgrat la meua activitat socialista, mai no vaig tenir problemes.

La U.S.C.A. a Manresa

—Parleu-nos de la Unió Socialista de Manresa, partit del qual éreu militant.

—Seguint les orientacions i el mestratge d'en Serra i Moret es va crear una secció de la Unió Socialista de Catalunya. En vaig ésser secretari general mentre vaig viure a Manresa. Érem quatre gats, però teníem una desproporcionada influència política: al diari, a l'Ajuntament, al Centre de Dependents, a diverses associacions de caràcter cultural i d'obres polítitzats.

—Què ens podeu dir de Lluís Prunés?

—Jo vaig ser secretari particular seu tot el temps que va ésser alcalde i governador; va ser excel·lent i de bon record per a les terres gironines.

—Què recordeu de la proclamació de la República a Manresa?

—De la República puc dir-ne que "El dia" probablement va ésser el primer diari d'Espanya en proclamar-la. Així que en Companys va acabar de parlar des del balcó de l'Ajuntament de Barcelona, "El dia" sortia al carrer amb un sol full, fet de pressa i corrents, al davant d'una manifestació de regidors elegits que caminava cap a la Casa Gran.

"L'Om"

—Voleu afegir alguna cosa més?

—Entre l'etapa de "El Pla de Bages" i "El dia" va néixer "L'Om", de bona recordança. N'era director de nom; de fet, era una direcció col·legiada. Ens reuníem una petita colla en un racó de granja o de taverna i en sortia escrit i dibuixat cada

quinze dies. Ompliren les seves planes, amb jo mateix, Vicenç Prat, Ramon Martí, Antoni Invers, Antoni Ribas, Josep M. Planes, Joan Balet, Manuel Comelles, Miquel Arpa... Corrons, Vilanova i Basiana, com a dibuixants. Va morir a garrotades de la reacció i a còpia de multes governatives. Es pot dir que de la nit de "L'Om" en va néixer "El dia".

Aprofitaré aquesta avinentesa per remarcar un oblit certament lamentable. En el llibre, per tots conceptes interessantíssim, de Josep Benet "Catalunya sota el règim franquista" hi ha una extensa relació de les publicacions periòdiques editades en llengua catalana fins a l'any 1936. Doncs bé: "El dia" de Manresa, nascut el 1929, catalanista i republicà d'esquerra, no hi és esmentat. Bé que hi sigui "El Pla de Bages" i tots els altres "El dia" que sortien llavors arreu de Catalunya a Terrassa, Sabadell, Mataró...

No diré que sigui fet amb premeditació, ni culpar-ne Josep Benet, però sí que és cosa estranya si tenim en compte que en la "Història de la Premsa Catalana" d'en Tassis i Torrent (que l'autor cita com a font de referència) hi consta "El dia" de Manresa amb tota mena de dades, pèls i senyals. És una pena, oi?

J. B. CLARET I LORET
BARCELONA, 13 Octubre 1980

Senyor Joaquim Aloy:

Abans que tota altra cosa, el meu agraïment pels papers que heu tingut l'amabilitat de fer-me a mans i per la deferència a la meua persona (no al personatge).

Ara bé. Encara que em dolgui, he de dir-vos, i donar-vos, el meu total renúciament al diàleg que en proposeu per a les pàgines centrals de "Regió 7". Els motius, encara que molt íntims i personals, es poden explicar d'alguna manera. En primer lloc jo no sóc cap testimoni vàlid del temps de la República a Manresa, ja que vaig deixar per a sempre de Girona, primer, ni des de Barcelona del mateix any 31. Ni des de Girona, primer, ni des de Barcelona del mateix any 31. Ni des de Girona, primer, ni des de Barcelona del mateix any 31. Ni des de Girona, primer, ni des de Barcelona del mateix any 31.

Dit això, he de confessar, però, que el motiu principal al meu renúciament a la vostra ben intencionada i ben portada tasca periodística, és: que des de fa molts anys —exactament després d'acabada la Gran Guerra, quant tota els vencedors ens van deixar un Franco per tota la seva porca i llarga vida— vaig prendre la decisió de no tenir cap paper, per insignificant que fos, en la vida política i social del nostre país. És clar que aquest propòsit l'he mantingut fàcilment, donada l'escassa importància de la meua persona, però també l'he mantingut malgrat requeriments que, com el vostre, m'han estat fets altres vegades.

El trencament d'aquesta conducta, anant que podria donar lloc a ressentiments, no és el més avinent al meu estat d'ànim, ara.

De totes maneres, com sigui que en el vostre qüestionari hi han algunes preguntes que es refereixen al meu "estimat" "El Dia" i a la gestió i desenvolupament de la República, em proposo de constatar-les aviat, per la vostra millor coneixença dels fets.

Convençut que donareu per bones les meves raons, em repetoixo agraït i amic vostre,

— Claret

Nota: Sens dubte, Joan B. Claret es va confondre en assenyalar la data de la seva partença de Manresa. No fou el desembre del 31 com diu ell, quan va marxar de la nostra ciutat, sinó el desembre del 32, quan Lluís Prunés fou nomenat governador Civil de Girona i ell l'acompanyà. O sigui, que fins el desembre del 32 ell residí a Manresa.

calculadores PONS

Puigterrà de Dalt, 10 - MANRESA

Un quart de segle donant bon servei.

MÀQUINES
D'ESCRIBRE DE TOTS
ELS TIPUS, DE TOTES
LES MARQUES I A TOTS
ELS PREUS.